

ملاحظات و محذورات انصارالله در آینده سیاسی یمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه مقالات

ملاحظات و محذورات انصارالله در آینده سیاسی یمن

کاری از اندیشکده راهبردی تبیین

وبسایت اندیشکده: www.Tabyincenter.ir

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، چهارراه فرمانیه، **خیابان شهید آیت الله نمر** (بوستان سابق)،

خیابان نسترن، پلاک ۳۲

کد پستی: ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۴

تلفن: ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمبر: ۲۶۱۵۳۳۲۹

فهرست

مقدمه / ۲

ملاحظات و محذورات انصارالله در آینده سیاسی یمن / ۳

۱- بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه / ۷

۲- کسب مشروعیت / ۱۰

۳- حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی / ۱۲

۴- نهادسازی انقلابی / ۱۳

۵- ایجاد امنیت و ثبات سیاسی در یمن / ۱۵

نتیجه‌گیری / ۱۶

(جهت دسترسی آسان تر به مطالب، می‌توانید روی عنوان مورد نظر کلیک کنید)

مقدمه

آنچه در این نوشتار ما به دنبال بررسی آن هستیم، اقداماتی است که انصارالله برای حفظ هویت خویش باید مد نظر قرار دهد. انصارالله طی دهه‌ی گذشته دست‌آوردهای خوبی در کنار برخی اشتباهات در عرصه‌ی سیاسی یمن تجربه نموده است. انصارالله برای آن که در مرحله‌ی پسا‌جنگ یا گفتگوهای سیاسی بتواند دست‌آوردهای خویش را حفظ نماید، باید چند اقدام و ملاحظه را در اولویت خویش قرار دهد: بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه، کسب مشروعیت، حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی، نهادسازی انقلابی و در پایان، ایجاد امنیت و ثبات سیاسی یمن را می‌توان به‌عنوان مجموعه اولویت‌های پیش روی انصارالله معرفی نمود.

اندیشکده راهبردی تبیین

ملاحظات و محذورات انصارالله در آینده سیاسی یمن

امروزه با گذشت یک سال از حمله‌ی سعودی‌ها و حمایت از مزدوران خویش در جنوب یمن، بیش از ۲۱,۱ میلیون نفر معادل ۸۰ درصد جمعیت یمن به کمک‌های بشردوستانه نیاز دارند که شامل ۹,۹ میلیون کودک یمنی است. نتیجه‌ی جنگ نابرابر عربستان علیه یمن، وقوع یک فاجعه‌ی انسانی در یمن بود. صندوق کودکان ملل متحد (یونیسف) در آخرین گزارش خود در سال ۲۰۱۵ میلادی اعلام کرد ۱۹,۳ میلیون نفر نیز به آب بهداشتی دسترسی ندارند، ۲,۵ میلیون نفر که ۳۱ درصد آن‌ها کودکان هستند در داخل این کشور آواره شده‌اند که بیش از نیم میلیون نفر در مدارس، ساختمان‌های متروک و دولتی، چادرها و اقامت‌گاه‌های موقت اسکان دارند.^۱

---

1. [http://www.unicef.org/mena/UNICEF_Yemen_Humanitarian_SitRep_16 - 29](http://www.unicef.org/mena/UNICEF_Yemen_Humanitarian_SitRep_16_-_29)

هم‌چنین گزارشی که مرکز غیرنظامی «رصد و ثبت جنایات متجاوزان یمن» در اولین سالروز آغاز جنگ منتشر کرده است، نشان از جنایتی بزرگ در کشتار و ویرانی یمن دارد. بر اساس این گزارش تعداد کل شهداء یمنی ۹۳۶۶ نفر شامل ۵۱۱۲ مرد، ۲۳۶۷ کودک و ۱۸۸۷ زن و هم‌چنین تعداد کل مجروحان ۱۷۶۶۳ نفر شامل ۱۳۳۱۲ مرد، ۲۴۲۵ کودک و ۱۹۲۶ زن است.^۲

سعودی‌ها پس از یک سال ویرانی و کشتار در یمن، به هدف اصلی و اعلامی خود یعنی حذف انصارالله تنها دست نیافتند بلکه در آستانه‌ی پذیرش انصارالله به‌عنوان یک جنبش قرار دارند. گفتگوی دوجانبه میان سعودی‌ها و انصارالله در مرزهای شمالی یمن نشان از سوق پیدا نمودن عربستان به سمت پذیرش جنبش انصارالله در شبه‌جزیره عربستان به‌عنوان یک بازیگر

[December 2015%281%29.pdf](#)

2. <http://www.tasnimnews.com/fa/news/1395/01/07/1034172/>

رسمی است. عبدالملک الحوثی رهبر انصارالله در سخنرانی خویش به مناسبت سالگرد حمله‌ی سعودی‌ها، با اشاره به گفتگوهای میان عربستان و انصارالله گفت: «این توافق یک آتش بس انسانی جهت تبادل اجساد و اسرا به عنوان مقدمه‌ای برای انجام گفتگو بین طرفین بود.»^۳

سخنگوی انصارالله و سخنگوی ائتلاف عربستان هردو پس از تأیید رسمی این گفتگوها و تبادل اسرا، از تبادل ۹ اسیر عربستانی در مقابل ۱۰۰ اسیر یمنی خبر دادند^۴ که نشان دهنده‌ی نیاز سعودی‌ها برای آزادی اسرای خویش است. ضمن آن که برخی تحلیل‌گران معتقدند هدف عربستان از این گونه تبادل، جلب نظر یمنی‌ها به منظور تداوم گفتگوها و رهایی از جنگ است.

---

3. <http://fna.ir/Q۳۷EOY>

4. <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13950109000144>

موضع‌گیری دیگر مسئولین از جمله ولد الشیخ نشان‌دهنده‌ی افزایش احتمال موفقیت راه‌حل سیاسی برای پایان بخشیدن به بحران کنونی پس از یک سال جنگ و ویرانی است. ولد الشیخ احمد، فرستاده‌ی ویژه سازمان ملل در امور یمن، سرانجام پس از سخنان ضدونقیضی که از تاریخ و مکان مذاکرات گروه‌های یمنی مخابره شد، ادعا کرد که انصارالله و پیروان علی عبدالله صالح آتش‌بس در ۱۰ آوریل (۲۲ فروردین) را پذیرفته‌اند و مذاکرات در کویت و در تاریخ ۱۸ آوریل (۳۰ فروردین) آغاز خواهد شد.^۵

آنچه در این نوشتار ما به دنبال بررسی آن هستیم، اقداماتی است که انصارالله برای حفظ هویت خویش باید مد نظر قرار دهد. انصارالله طی دهه‌ی گذشته دست‌آوردهای خوبی در کنار برخی اشتباهات در عرصه‌ی سیاسی یمن تجربه نموده است. انصارالله

---

5. <http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13950104000654>

برای آن که در مرحله‌ی پسا جنگ یا گفتگوهای سیاسی بتواند دست آوردهای خویش را حفظ نماید، باید چند اقدام و ملاحظه را در اولویت خویش قرار دهد: بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه، کسب مشروعیت، حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی، نهادسازی انقلابی و در پایان، ایجاد امنیت و ثبات سیاسی یمن را می‌توان به‌عنوان مجموعه اولویت‌های پیش روی انصارالله معرفی نمود.

۱- بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه:

ریشه‌ی اولیه‌ی زیدیه، به قرن سوم هجری برمی‌گردد. به عبارتی اولین دولت زیدی در یمن، در سال ۲۸۴ هجری در صعده تشکیل شد؛ بنابراین در یمن، زیدی‌ها ریشه‌ای هزارساله داشته و تا سال ۱۹۶۲ م (۱۳۴۱ هجری شمسی) و با وجود فراز و فرودهایی که داشته‌اند حکومت می‌کرده‌اند.

گرچه حکومتشان قبض و بسط داشته است، اما زیدی‌ها در صعدۀ همیشه حاکم بوده‌اند.^۶ حکومت امام محمد البدر جانشین احمد با کودتای عبدالله سلال در سال ۱۹۶۲ میلادی از بین رفت. در آن سال حکومت امامان زیدی در یمن عملاً پایان پذیرفت و ائمه‌ی زیدیه از قدرت کنار گذاشته شده و حکومت جمهوری برپا شد.

انصارالله طی سالیان متمادی، ساختاری «تشکیلاتی» در کنار هویتی انقلابی-اسلامی برای خود ایجاد نموده است. این جنبش می‌تواند با حضور انقلابی خود در نهادهای حکومتی یا جدیدالتاسیس، این هویت خود را ضمن بازیابی منطبق با شرایط کنونی، تداوم ببخشد.

6. <http://tabyincenter.ir/index.php/menu-examples/child-items-5/%D8%9Fp=985>

پس از شروع انقلاب یمن، بسیاری از مخالفین انصارالله با خلط واقعیت با دروغ از دوران حکومت امامان زیدی، انصارالله را متهم به تلاش برای تشکیل دوباره‌ی حکومت زیدی و بازگرداندن یمن به آن دوران می‌نمودند. لذا به نظر می‌رسد انصارالله باید بازنگری دقیقی نسبت به اعتقادات خویش چون امامت سید فاطمی و قائم‌به‌سیف داشته باشد.^۷ انصارالله باید ضمن کسب تجربه از دوران حکومت امامان زیدی، در تکلیف خود بر مدل حکومت‌داری، نقش امامان و رهبران خویش و نیز در هدف خویش از تشکیل دولت‌های آتی به‌طور ملموس طبق عقاید زیدیه، بازنگری نماید تا ضمن مبرانمودن خویش از اتهام‌ها، موجب دل‌سردی یا جدایی برخی قبایل و طرفداران زیدی از خویش نشود.

---

۷. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به:

مهدی فرمانیان، درس‌نامه عقاید زیدیه، انتشارات ادیان، قم، ۱۳۸۹

زیدی‌ها مشروعیت یک حکومت را از آن کسی می‌دانند که از نسل سید فاطمی باشد و علیه حاکم ظالم قیام نماید.

انصارالله باید با درک لزوم مردم‌سالاری خصوصاً در برهه‌ی کنونی، مدلی از حکومت را ارائه نمایند که ضمن برطرف کردن مشکلات ساختاری حکومت اقتدارگرایانه‌ی دوران علی عبدالله صالح، مورد پذیرش اکثریت مردم یمن و قبائل آن باشد.

۲- کسب مشروعیت:

از دیگر اقدامات و راهبردهایی که انصارالله به نظر می‌رسد در دوران کنونی باید به آن توجه کافی داشته باشد، کسب مشروعیت سیاسی است. انصارالله تاکنون به‌عنوان یک جنبش شبه‌نظامی یا قبیله‌ای خاص معرفی می‌شد. سعودی‌ها و مخالفان انصارالله بسیار سعی نموده‌اند انصارالله را گروهی غیرقانونی یا فاقد

مشروعیت قانونی و جایگاه مردمی معرفی نمایند.

لذا انصارالله باید با مدنظر قرار دادن این موضوع در گفتگوها و تفاهم‌های آتی، به دنبال تعریفی مشخص و ملموس در قانون به منظور مشروعیت‌یابی خویش باشد. به‌طور مثال می‌توان از حشد الشعبی که به‌عنوان یک گروه رسمی نظامی در کنار ارتش عراق فعال است یا حزب الله لبنان به‌عنوان یک حزب رسمی در ساختار سیاسی لبنان نام برد. این دو جنبش در کشورهای عراق و لبنان در کنار جایگاه و مقبولیت در نزد بخشی از جامعه، در ساختار حکومتی و قانونی به‌طور مشخص تعریف شده‌اند که موجب کسب مشروعیت برای آنان شده است. انصارالله باید به دنبال تعریفی مشخص و رسمی به منظور حفظ استقلال هویت و سلاح خود در تفاهم‌های آتی باشد. در کنار مجموعه اقدامات برای کسب مشروعیت قانونی و سیاسی، باید به دنبال کسب مشروعیت مردمی هم باشد. حضور در دولت و به‌رأی گذاشته شدن قانون اساسی جدید احتمالی (که در

آن برای احزاب و جنبش‌هایی چون انصارالله تعریفی مشخص تدوین شده باشد) می‌تواند به انصارالله مشروعیت مردمی و قانونی ببخشد.

۳- حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی:

اقدام دیگری که انصارالله باید در اولویت‌های خویش قرار دهد، مشارکت در ایجاد و تثبیت دولت وحدت ملی فراگیر و به رأی گذاشتن آن در تمام یمن است. تشکیل دولت فراگیر با مشارکت بازیگرانی چون حراک جنوبی، حزب مؤتمر، برخی اعضای دولت عبدالربه منصور هادی و خالد بحاح، می‌تواند فرصت ناامن‌سازی یمن را از دست عربستان و امارات بگیرد.

برای رسیدن به دولت وحدت ملی انصارالله باید سعی کند با حضوری فعال و هوش‌مندانه، از تصاحب کامل

قدرت در دست خویش یا گروهی دیگر جلوگیری نماید. هم‌چنین با درک صحیح از وزن خود و با دست گرفتن تعدادی وزارت‌خانه، ضمن حضور و مشارکت در دولت ملی، نقشی فعال و تأثیرگذار در تعیین راهبرد دولت آتی داشته باشد. حضور در دولت آتی و نقش آفرینی در ایجاد وحدت ملی، مشروعیت سیاسی و مردمی انصارالله را بیش از پیش افزایش خواهد داد.

۴- نهادسازی انقلابی:

از دیگر اقداماتی که انصارالله به منظور حفظ دست‌آوردهای کنونی خویش می‌بایست انجام دهد، اتخاذ رویکرد انقلابی در نهادهای حاکمیتی یا تأسیس نهادهای انقلابی جدید است. انصارالله طی سالیان متمادی، ساختاری تشکیلاتی در کنار هویتی انقلابی-اسلامی برای خود ایجاد نموده است.

برگزاری کلاس‌های تربیتی و عقیدتی برای جوانان، برگزاری مراسم‌های بزرگ در مناسبت‌های دینی چون عید غدیر، انتخاب شعار «الله اکبر، لا اله الا الله، الموت لامریکا، الموت لاسرائیل و اللعنة على اليهود» و... از مجموعه اقدامات انصارالله برای فراگیر کردن گفتمان خویش در یمن بوده است. در سال‌های آتی این جنبش می‌تواند با حضور انقلابی خود در نهادهای حکومتی یا جدیدالتأسیس، این هویت خود را ضمن بازیابی منطبق با شرایط کنونی، تداوم ببخشد. نیاز یمن به ثبات‌سازی، بازسازی ویرانی‌های جنگ، برقراری صلح میان قبایل گوناگون و... از مجموعه فرصت‌های پیش روی این جنبش به منظور نهادسازی و رویکرد انقلابی در عرصه‌های گوناگون است. به‌طور مثال انصارالله می‌تواند کمیته‌های مردمی را به نهادهای سازندگی یا بسیج مردمی تبدیل نماید.

۵- ایجاد امنیت و ثبات سیاسی در یمن:

یکی از اقدامات محتمل از سوی سعودی‌ها پس از پایان جنگ، بی‌ثبات‌سازی یمن و ایجاد درگیری میان مزدوران خود با گروه‌ها و قبایل دیگر به منظور مشروعیت‌سازی حضور سعودی‌ها و فرار از اتهام افکار عمومی پس از یک سال ویرانی است. افزایش تحرکات القاعده در قسمت‌های جنوبی یمن از جمله مکلا، شبوه و عدن، این سناریو را محتمل‌تر نموده است. لذا انصارالله باید به دنبال ایجاد امنیت و ثبات سیاسی در یمن باشد.

راه‌حل این امنیت‌سازی، تشکیل دولتی فراگیر با همه‌ی قبایل و حضور فعال در روند آشتی ملی است. این ثبات‌سازی نباید به صورت جهشی و تهدیدزا برای دیگر قبایل خصوصاً در استان‌های جنوبی رخ دهد، بلکه باید به تدریج و در چارچوب وحدت ملی انجام بگیرد تا به مرور از سهم و قدرت گروه‌های سلفی و القاعده در یمن کاسته شود. انصارالله و دولت آتی یمن تنها در صورتی

می‌توانند ادعای پیروزی و موفقیت نمایند که بتوانند یمنی با ثبات نسبی و با آینده‌ای روشن و رو به بهبود وضعیت اقتصادی و سیاسی رقم بزنند. انصارالله و دولت آتی در آینده با کارآمدی خویش محک زده خواهند شد و در صورتی که نتوانند زندگی مردم یمن را بهبود ببخشند، هویت و مشروعیت انقلاب یمن زیر سؤال خواهد رفت.

نتیجه‌گیری:

سعودی‌ها پس از یک سال ویرانی و کشتار در یمن، به هدف اصلی و اعلامی خود یعنی حذف انصارالله نه تنها دست نیافتند، بلکه در آستانه‌ی پذیرش انصارالله به عنوان یک جنبش قرار دارند. گفتگوی دو جانبه میان سعودی‌ها و انصارالله در مرزهای شمالی یمن نشان از سوق پیدا کردن عربستان به سمت پذیرش جنبش انصارالله به عنوان یک بازیگر رسمی در شبه جزیره عربستان است. انصارالله باید با درک صحیحی از توانایی

و محذورات خویش، به اقداماتی در صحنه‌ی عمل بپردازد. انصارالله برای آن که در مرحله‌ی پسا‌جنگ یا گفتگوهای سیاسی بتواند هویت خویش را حفظ نماید، باید چند اقدام و ملاحظه را در اولویت‌های خویش قرار دهد که بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه، کسب مشروعیت، حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی، نهادسازی انقلابی و نهایتاً ایجاد امنیت و ثبات سیاسی در یمن را می‌توان از جمله‌ی این اولویت‌ها برشمرد.

انصارالله برای آن که در مرحله‌ی پسا جنگ یا گفتگوهای سیاسی بتواند هویت خویش را حفظ نماید، باید چند اقدام و ملاحظه را در اولویت‌های خویش قرار دهد که بازنگری در تاریخ و عقیده‌ی سیاسی زیدیه، کسب مشروعیت، حضور فعال و مؤثر در دولت وحدت ملی، نهادسازی انقلابی و نهایتاً ایجاد امنیت و ثبات سیاسی در یمن را می‌توان از جمله‌ی این اولویت‌ها برشمرد.

نشانی پایگاه اینترنتی:

www.Tabyincenter.ir

شماره تماس جهت اعزام سخنران:

۰۲۱-۲۶۱۵۳۲۳۹

شبکه (کانال) اندیشکده راهبردی تبیین در تلگرام:

@Tabyincenter

